

Oikaisuvaatimus Lasten ja Nuorten erityispalveluiden palvelualuejohtajan viran valintapäätöksestä

HAL 14.02.2022 § 30
3046/01.01.01/2021

Valmistelija

Henkilöstöjohtaja Eija-liisa Heikkilä

Tuija Luoma on 20.12.2021 jättänyt Soiten kirjaamoon oikaisuvaatimuksen perheiden palvelujen toimialuejohtajan päätöksestä 9.12.2021 (§18995/2021) koskien lasten ja nuorten erityispalvelujen palvelualuejohtajan viran täyttöä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä pyytää oikaisua palvelualuejohtajan virkavalintaan. Lisäksi hän vaatii selvitystä, toimittiinko palvelualuejohtajaa valittaessa Soiten hallintosäännön mukaisesti eli kuuliko valinnan tehnyt viranomaisen toimitusjohtajaa, johtajaylilääkärinä, johtajaylihoitajaa ja sosiaalijohtajaa valinnassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä kokee sukupuolista syrjintää, epätasa-arvoa ja epäoikeudenmukaisuutta valintaprosessissa, koska korkeammin koulutettuna naisena ei tullut valituksi. Hän vaatii oikaisua siihen asiaan. Oikaisuvaatimuksen tekijän mielestä työnantajan menettelyä on pidettävä kiellettynä syrjintänä, jos työnantaja työhön ottaessaan taikka tehtävään tai koulutukseen valitessaan syrjäyttää henkilön, joka on ansioituneempi kuin valituksi tullut toista sukupuolta oleva henkilö, jollei työnantajan menettely ole johtunut muusta hyväksyttävästä seikasta kuin sukupuolesta taikka jollei menettelyyn ole työn tai tehtävän laadusta johtuvaa painavaa ja hyväksyttävää syytä (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8 § 1329/2014).

Oikaisuvaatimus on oheismateriaalina.

Oikaisuvaatimusmenettely on kunnan sisäistä hallintomenettelyä. Oikaisuvaatimus on kunnallisvalituksen pakollinen esivaihe. Jos päätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen, siitä ei vielä voi tehdä kunnallisvalitusta. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä laillisuus- että tarkoituksenmukaisuusperusteella Kuntayhtymän hallituksen, jaoston ja kuntayhtymän hallituksen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään oikaisuvaatimus kunnanhallitukselle. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta on ilmentävä, mihin päätökseen haetaan muutosta ja millä perusteella.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on yksi viran hakijoista ja oikaisuvaatimus on tehty määräajassa oikealle viranomaiselle.

Perheiden palvelujen toimialuejohtajalta pyydetty vastine oikaisuvaatimuksesta on oheismateriaalina.

Perheiden palvelujen toimialueella, Lasten ja nuorten erityispalvelujen palvelualueella on ollut haettavana palvelualuejohtajan virka 19.11.2021 klo 12 mennessä. Virkaan tuli yhteensä 8 hakemusta. Haastatteluun kutsuttiin 5 viran hakijaa. Haastattelun suorittivat perheiden palvelujen toimialuejohtaja ja sosiaalijohtaja.

Valintapäätöksen teki 9.12.2021 perheiden palvelujen toimialuejohtaja, jolla on Soiten hallintosäännön 63 §:n mukaisesti oikeus valita alaisensa henkilöstö. Päätöksentekijä perusteli valintaansa sillä, että valittu henkilö, sairaanhoitaja AMK Nico Jäväjä, on osaamisen, koulutuksen, työkokemuksen ja haastattelun perusteella sopivin virkaan.

Kunnan viranomaisella on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta valita kenet tahansa kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista. Tätä harkintavaltaa kaventavat yhdenvertaisuus- ja syrjintälainsäädännön lisäksi perustuslain 125.2 §:n säännös yleisistä nimitysperusteista. Perustuslain mukaan julkisten virkojen yleiset nimitysperusteet ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Perustuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 1/1998 vp) perustelujen mukaan perustuslain nimitysperusteista taito tarkoittaa koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja, kyky viittaa henkilön tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin ja koeteltu kansalaiskunto tarkoittaa yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä.

Tasa-arvolain 8 §:n mukainen syrjintäkielto kaventaa viranomaisen laajaa harkintavaltaa, silloin kun hakijoina on eri sukupuolta olevia henkilöitä. Sekä välitön että välillinen syrjintä sukupuolen perusteella on tasa-arvolain 7 §:n mukaan kielletty. Tasa-arvolain mukaan syrjintä on muun muassa, jos työnantaja työhön ottaessaan syrjäyttää henkilön, joka on ansioituneempi kuin valituksi tullut toista sukupuolta oleva henkilö. Ansiovertailua suoritettaessa otetaan huomioon koulutus, työkokemus sekä sellaiset tiedot ja taidot, jotka ovat objektiivisesti osoitettavissa. Jos ansiovertailu osoittaa syrjintää tapahtuneen, työnantaja voi kumota näin syntyneen osoittamalla, että valintaan on ollut työn tai tehtävän laadusta johtuva painava syy.

Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon myös viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset tehtävät. Perustuslain säännös edellyttää hakijoiden ansioiden vertailua. Koulutuksen ja työkokemuksen ohella on arvioitava viran hoitamisen kannalta merkityksellisiä henkilökohtaisia ominaisuuksia. Tämän harkinnan perusteella valitaan ansioitunein hakija. Henkilökohtaisia ominaisuuksia koskevat tiedot ovat luonteeltaan tyyppillisesti salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 29 ja

32 kohtien nojalla. Tästä johtuen niiden perustelut voivat jäädä virkavalinnassa varsin yleiselle tasolla.

Hakijoiden vertailu yleisten nimitysperusteiden pohjalta on kokonaisharkintaa, jossa hakijoiden viran hoitamisen kannalta merkityksellisten henkilökohtaisen ominaisuuksien arvioinnin perusteella on mahdollista päätyä valitsemaan viran kelpoisuusvaatimukset täyttävistä hakijoista muukin kuin korkeimmin koulutettu ja kokenein. Tästä esimerkkinä seuraavat oikeuskäytännön ratkaisut KHO 2005:44 ja KHO 2008:615.

Toimialuejohtaja on perustellut valintapäätöksen ”virkaan valittu on osaamisen, koulutuksen, työkokemuksen ja haastattelun perusteella sopivin virkaan”. Virkavalinta on tehty kokonaisarviointina, jossa valinnan perusteluissa on otettu huomioon kaikki osa-alueet, mukaan luettuna henkilökohtaiset ominaisuudet.

Sekä oikaisuvaatimuksen tekijä että virkaan valittu täyttävät viran kelpoisuusvaatimukset koulutusvaatimuksen osalta. Oikaisuvaatimuksen tekijällä terveystieteiden maisterin tutkinto ja kätilö/terveydenhoitajan tutkinto ja virkaan valitulla hakijalla sairaanhoitaja AMK tutkinto. Virkaan valitulla on hakuajan päättyessä loppuvaiheessa olevat ylemmän ammattikorkeakoulu-tutkinnon opinnot. Hänen valmistumisensa on tapahtunut joulukuussa 2021. Valittu hakija täyttää kelpoisuusehdot aikaisemmalla sairaanhoitaja AMK -tutkinnolla. Todettakoon tässä, että sairaanhoitaja AMK on sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, joka rinnastetaan korkeakoulututkintoon.

Molemmilla hakijoilla on kokemusta alansa hallinto- ja johtotehtävistä. Valitulla apulaisosastonhoitajan, osastonhoitajan tehtävistä yhteensä 4 vuotta, joista 2 vuotta lasten ja nuorten erityispalvelujen palvelualueen alaisen Lastentaudit ja neurologia - vastuualueen osastonhoitajana ja vastuualuejohtajana. Oikaisuvaatimuksen tehneellä hakijalla hallinto- ja johtotehtävien kokemus on osastonhoitajana ja apulaisosastonhoitajan 7 vuotta 6 kk, joista 2 vuotta ja 4 kk lasten ja nuorten erityispalvelujen alaisen nuorisopsykiatrian apulaisosastonhoitajana.

Valitulla on palvelualueelta vastuuyksikköjohtaja-tasoista kokemusta sekä kokemusta palvelualueen alaisen vastuualueen osastonhoitajan tehtävistä. Valituksen tehneellä hakijalla ei ole kokemusta vastuualuejohtajan työstä eikä osastonhoitajan työstä ao. palvelualueella. Näin ollen tasa-arvolain mukaista syrjintää ei ole tapahtunut ja henkilön valintaan on ollut työn tai tehtävän laadusta johtuva painava syy.

Toimialuejohtaja on kuullut toimitusjohtajaa, johtajaylilääkärinä, johtajaylihoitajaa sekä sosiaalijohtajaa Soiten hallintosäännön mukaisesti palvelualuejohtajan valintaa tehdessään. Asian valmistelija on kysynyt asian vielä ao. henkilöiltä valmistelun yhteydessä.

Kuntalain 134§:n perustelujen mukaan oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomaisen/kuntayhtymän hallitus voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota hallintopäätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Jos oikaisuvaatimus hylätään, yleensä todetaan, että oikaisuvaatimus ei anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Tällöin yhdytään viranhaltijapäätökseen ja niihin perusteisiin, jotka viranhaltijan valintapäätöksessä on tuotu esille.

Kun oikaisuvaatimus hyväksytään, niin alkuperäinen päätös joko kumotaan tai sen tilalle tehdään uusi päätös.

Oikaisuvaatimuksen jättäneelle on toimitettu päätöksentekijän vastine ja hänelle on varattu mahdollisuus antaa oma vastine tästä.

Asianosaiselle eli virkaan valitulta on varattu tilaisuus antaa oma vastineensa oikaisuvaatimukseen ja vastineisiin.

Oheisaineistona

- viran hakuilmoitus
- toimialuejohtajan viranhaltijapäätös palvelualuejohtajan valinnasta
- oikaisuvaatimus virkavalinnasta
- virkan hakijoiden cv:t
- päätöksentekijän vastine oikaisuvaatimuksesta
- oikaisuvaatimuksen tekijän vastine päätöksentekijän vastineeseen

Toimitusjohtajan esitys Hallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaista perustetta, jonka mukaan valintapäätös pitäisi kumota tai ratkaista oikaisuvaatimuksen tekijän eduksi.

Päätös Hallituksen 2.varapuheenjohtaja Pekka Nurmi esitti, että hallitus hyväksyy oikaisuvaatimuksen. Keskustelun aikana esitys raukesi kannattamattomana.
Toimitusjohtajan esitys hyväksyttiin.